

AINA DOLS

Coordinadora a l'illa de Mallorca del Pla de Reciclatge i de Formació Lingüística i Cultural

Sembla que era ahir..., i ja han passat més de vint anys!

—Carta oberta als meus companys de singladura—. Mata de Jonc 1976-1997

estimats amics,

Ens fem grans, tornam vells; aquells infantons, fills d'agosarats entusiastes, de lletraferits i inconformistes ja han acabat la carrera; vosaltres —nosaltres— mateixos, rebels somniadors d'illes llegendàries, ja pentinau algun cabell blanc; estudiar en català ja no és perillós per a la salut..., ja han passat més de vint anys.

Quan em comanaren aquest article sobre el vintè aniversari de Mata de Jonc vaig dubtar perquè temia que em titllassin de poc objectiva i parcial. D'altra banda, poc avesada comestic a publicar els meus escrits, vaig imposar-me una disciplina, un rigor de recerca històrica, volia fer de cronista, d'observadora llunyana d'una realitat que no m'atanyia... I no me'n vaig sortir, perquè mai no puc parlar de Mata de Jonc sense sentir-m'hi implicada, sense pensar que ja no hi pertany; Mata de Jonc deixa la seva empremta, i no debades hi vaig treballar un bon grapat d'anys... Així que vaig decidir mostrar les cartes des del primer moment, confessar-me *matajonquera* i deixar que fossin els sentiments els que parlassin.

Tot i que no vaig salpar amb vosaltres, em vaig enrolar al vostre vaixell i m'encomanàreu la vostra dèria, em féreu partícep del vostre projecte, ja no tan agosarat quan féreu cala al meu port, però entusiasta i ferm com el primer dia.

I a poc a poc Mata de Jonc es va anar fent realitat: Santa Pagesa, Son Anglada, l'actual i definitiu Son Espanyolet... Vaixell insígnia de l'ensenyament en català a les nostres illes, no és només un pamflet polític nacionalista, és un plantejament seriós, rigorós, raonat de quelcom tan natural com créixer. Abans d'omplir-nos la boca de paraules com «*integració*» o d'al·lots amb «*necessitats educatives especials*», Mata de Jonc ja acollia nins «diferents», i uns i altres sempre han jugat i conviscut sense tenir en compte etiquetes de cap casta.

I crec que és bo que la gent conegui i sàpiga que no és per casualitat que l'experiment ha sortit bé; la voluntat i el coratge no són suficients perquè un projecte d'aquesta envergadura tiri endavant. Podem parlar de treball individualitzat, de l'alumne com a subjecte actiu de la seva edu-

ció, de respecte i tolerància, de treballar per projectes, de comunicació i implicació pares-escola, d'arrelament al medi, d'educació artística, d'esperit crític, que el procés educatiu no es duu a terme només dins l'aula de classe, de treball en equip..., podem parlar de tantes coses!

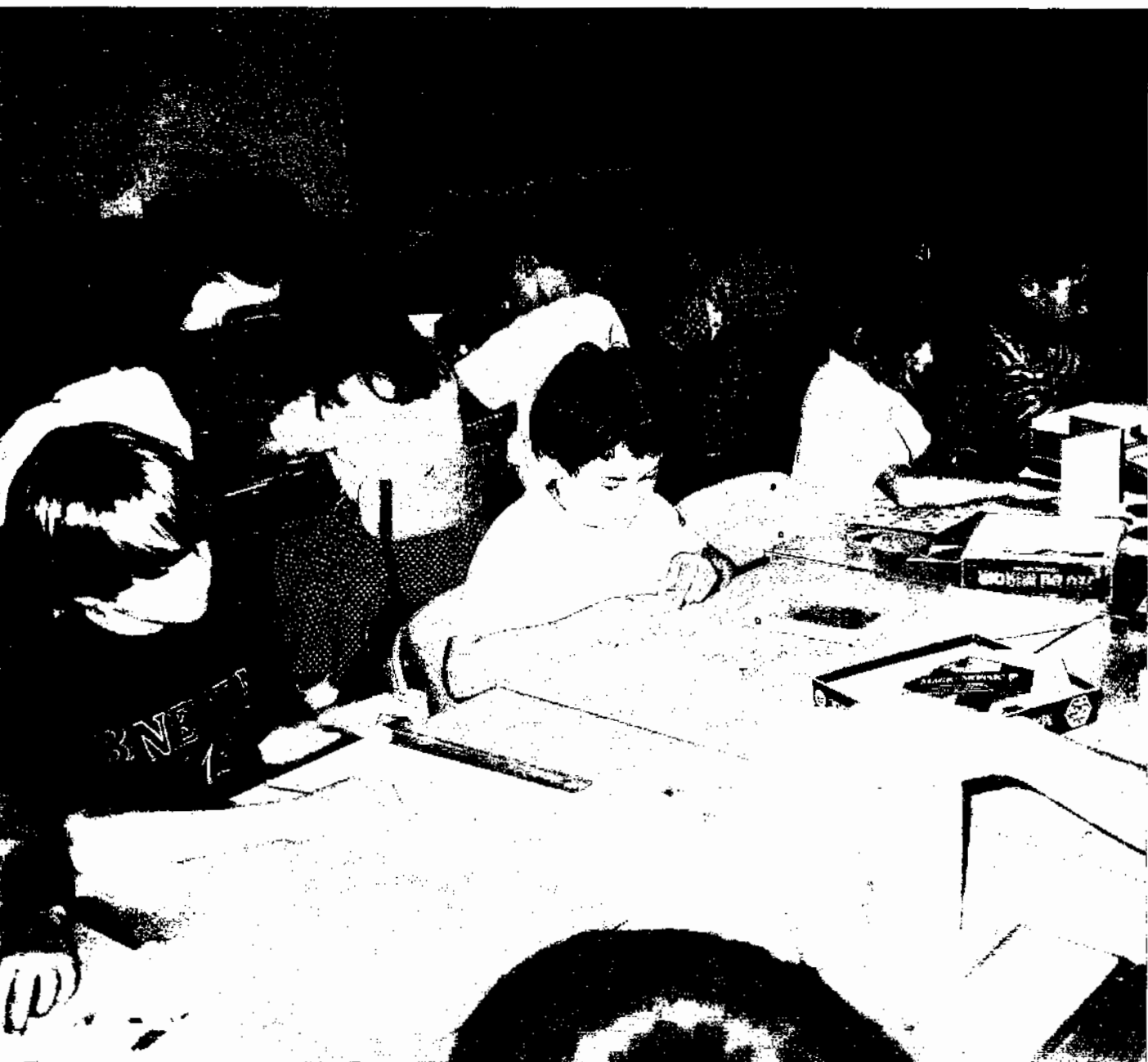
I, d'altra banda, podem parlar de cooperativa, d'establiments, de reunions i assemblees, de voluntarisme, de promeses que no s'arriben a materialitzar —recordau quan brindàrem amb cava perquè l'autoritat pertinent ens va «regalar» l'edifici?—..., i de lluita, d'afany de superació, de curses, de seminaris, de congressos, de paperassa, de bregues per al reconeixement, de burocràcia per al concert, de reivindicacions pel dret d'un ensenyament secundari en català, de problemes econòmics, d'adaptació de l'edifici a les exigències de la LOGSE..., d'hores i hores de feina, de nits en blanc, de maror, de temporal. Ai, si les nostres parelles poguessin parlar!

Aquella curolla idealista dels setanta, els perfils de la qual es diluïen en boires i calitges de bona voluntat i de no mirar endavant ha esdevingut una realitat ben tangible, una nau a prova de llevantades, amb un horitzó ben clar i definit.

I, com qualsevol criatura de la seva edat, ja és adulta, ja fa temps que té una entitat per si mateixa. I tot i que és fruit de les persones que un dia l'imaginaren, i que sense elles ni totes les que, d'una manera o altra, hi han estat relacionades no seria qui és, el vostre projecte ha anat més enllà. Mata de Jonc és Mata de Jonc, així, sense padrins ni precarietat. I té llistes d'espera, i té projecte educatiu, i té projecte lingüístic, i té projecte curricular, i té un claustre estable, amb uns mateixos objectius, i té..., i té..., qualitat.

Allò que era el nostre estendard avui pot resultar només una anècdota per a alguns dels pares novells, perquè, encara que mai no renunciarà a aquells trets d'identitat que l'han feta com és, Mata de Jonc avui representa, per damunt de tot, un projecte educatiu fiable, una realitat.

Tot i la «professionalització», aquesta pàtina que només els anys i la feina rigorosa imprimeixen, Mata de Jonc no ha perdut el seu encant d'escola petita i familiar. I això, que no és sabut fora de l'escola és, potser, el fet que més valora qui hi és: tothom coneix tothom, els llinatges

(Foto: C. Tous)

no existeixen, els cuiners i les dones de fer net saben que el padri d'en Toni no es troba bé, que la mare de na Maria prepara oposicions, o que en Miquel està gelós de la germaneta nova.

L'escola ha crescut, ha millorat els mitjans tècnics i econòmics, però la qualitat humana no ha minvat, hi ha el mateix clima intimista dels primers anys.

Diuen que els fills que ens porten més maldecaps, els malaltissos i els problemàtics són els que tenim més presents i, ho vulguem o no, són la nineta dels nostres ulls. La nostra escola fou pubila, prematura i singular, diferent de la resta. Els primers anys tenia una salut precària i vàreu haver de posar-hi diners, temps i tota la vostra voluntat perquè poguéssiu tirar endavant. A poc a poc la criatura va guanyar pes, va anar tornant gran i trepitjant fort,

fins esdevenir l'adult que és avui. Però tota aquesta cura, totes les atencions, totes les hores que hi heu dedicat no han caigut dins un sac buit. I als passadissos, a les aules, a les reunions es fa palès que allò no és només un edifici dedicat a la instrucció.

Pares i mestres sabeu que lluitau per un mateix objectiu, i els nins també ho saben: és amb la feina amb ells que guanyau el prestigi. I ells estimen l'escola, saben que no hi van només a aprendre allò que és escrit als llibres, conviuen i s'ajuden, respecten la diferència i valoren la singularitat.

I amb aquests alumnes que són la vostra carta de presentació, no és difícil augurar una vida llarga i una maduresa ben fecunda per a la nostra Mata de Jonc.

Que sigui per molts d'anys! ♦